ČERVENEC 2021

DUHA

Měsíčník informací Domova seniorů
Havířov, středisko Luna

DOMOV SENIORŮ
HAVÍŘOV

Mistr Jan Hus

Mistr Jan Hus byl významný teolog, kazatel a středověký církevní reformátor, jehož učení dalo vzniknout husitskému hnutí a započalo reformu tehdejší církve. 6. července 1415 byl upálen v Kostnici. Toto datum je českým státním svátkem.

Hus kritizoval tehdejší praktiky katolické církve 14. a 15. století, jeho odkaz byl po jeho smrti mnohými využit i dezinterpretován, například politiky první Československé republiky nebo komunistickým režimem.

Dosud je také označován za jednoho z nejvýznamnějších Čechů.

Hus se narodil v Husinci okolo roku 1369. Studoval na pražské univerzitě, v roce 1393 zde obdržel titul bakaláře a o tři roky později mu byl propůjčen titul mistr svobodných umění. Byl vysvěcen na kněze a začal kázat v kostele sv. Michala, od 14. března 1402 kázal v Betlémské kapli.

V roce 1401 byl zvolen děkanem filozofické fakulty a později rektorem univerzity, kde prosazoval větší podíl Čechů na vedení univerzity.

Hus ve svých kázáních kritizoval mravní problémy římsko-katolické církve a odpustky. Přebíral některé z myšlenek anglického teologa Johna Wickliffa, který je spolu s Husem

považován za jednoho z prvních reformátorů církve. Oba kritizovali například křížové výpravy a vyzývali k následování Bible. Hus se například ve svém nejvýznamnějším spisu ***O církvi*** snaží ukázat, že hlavou církve je Ježíš Kristus a křesťané nemusejí poslouchat papeže, pokud jsou jeho nařízení v rozporu s Biblí. Hus tak napadá právo papeže být hlavou církve.

Proto Hus setrvával po staletí v nemilosti katolíků. Jeho názory je však třeba vnímat z dobového hlediska. Jak nedávno upozornil český katolický teolog a kněz Tomáš Halík …"chápeme-li Husovu kritiku papežství jako kritiku konkrétní podoby papežství jeho, dáme mu vzhledem k tehdejší době plně zapravdu."

Až teprve papež Jan Pavel II. v roce 1999 prohlásil, že lituje Husovy kruté smrti a uznal jej za reformátora církve.

Husův popel byl vysypán do Rýna, aby z něj nic nezůstalo na památku jeho věrným. Paradoxně Husova smrt kazatelovo učení ještě více zpopularizovala a vyvolala v českých zemích lidové bouře.

Po Husovi byl 30. května 1416 odsouzen a upálen také další český kazatel, Husův a Viklefův následovník Jeroným Pražský. Skonal na hranici na stejném místě u řeky Rýna jako Hus.

Husovy myšlenky a dramatické okolnosti soudu a jeho smrti zapálily plamen husitského hnutí a započaly českou reformaci a úsilí o proměnu katolické církve.

Hus byl po své smrti uctíván jako mučedník. Symbolem husitského hnutí se stal kalich, který symbolizoval jeden z požadavků, kterým bylo přijímání podobojí coby výrazu rovnosti duchovních a prostého lidu.

Hus však byl mnohdy ve svých názorech na změnu společnosti a v kritice morálního stavu duchovních příliš radikální. Mnohé jeho tehdejší myšlenky by byly v rámci současných zvyklostí těžko přijatelné a podobně k Husovi přistupovaly i tehdejší mocenské elity.

Psal především traktáty, ale i rozsáhlejší díla. Pro církev psal latinsky, pro prostý lid česky. Husova díla jsou charakteristická přístupným jazykem a jasnou kompozicí.

Mimo rámec svého teologického učení měl Hus výraznou zásluhu ve zjednodušení českého pravopisu. Jeho reforma odstranila spřežky a zavedla do české abecedy diakritiku.

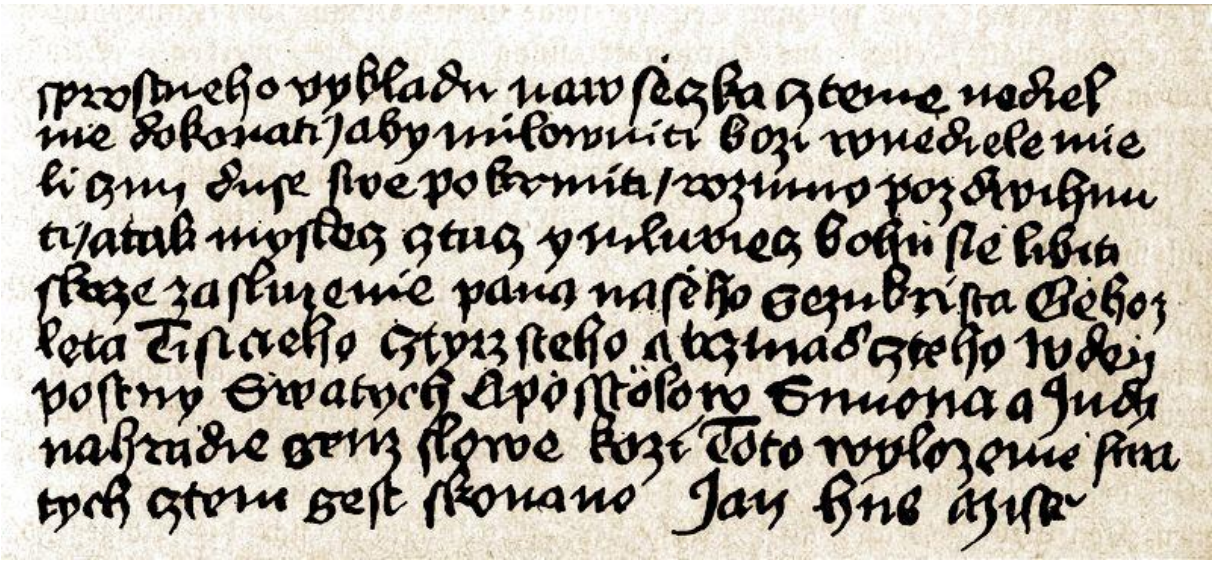

Ukázka Husova rukopisu

Zdroj: novinky.cz (Barbora)

Zahrada domova

Milí uživatelé, možná jste při procházce naší zahradou pod altánem zahlédli mobilní záhony. Jsou osazeny bylinkami a květinami. Jednotlivé bylinky jsou označeny keramickými zápichy, které vyráběly naše uživatelky v naší kreativní dílně. Troufám si tvrdit, že máme jednu z nejhezčích zahrad, co se týče domovů pro seniory. A proto, jestli jen trochu můžete, běžte si posedět na lavičku a pokochat se zelení a blízkostí lesa. Určitě i návštěva vašeho rodinného příslušníka bude příjemnější v zahradě než na pokoji. Zahrada je dost velká, laviček je dosti, každý si tam najde svoje místečko. A kdyby začalo pršet, můžete se schovat do dřevěných budek s lavičkami. Léto nebude trvat věčně, tak neváhejte.

Milada

Žijí mezi námi

Ráda bych vám představila pana Jaroslava Opletala, vysokého štíhlého muže, čerstvého devadesátníka, který přišel mezi nás v září loňského roku.

Pan Jaroslav prožil dětství ve Lhotce u Nákla na Hané. Má mladší sestru, která bydlí v Prostějově a spolu udržují vřelé vztahy. Vyučil se ve VŽKG strojním zámečníkem, pracoval v oboru a dokonce dělal mistra výrobního výcviku učňům. V Hranicích studoval Vojenskou akademii a po jejím skončení byl přidělen jako velitel dělostřelecké baterie v Opavě. Chtěl jít studovat Vysokou vojenskou školu v Brně, už dělal i přijímací zkoušky, ale osud tomu chtěl jinak. Mimořádné události (souhra okolností, za které nemohl a ani je nedokázal ovlivnit, ale jako velitel za ně zodpovídal) způsobily, že nedostal doporučení studovat vojenskou školu, a tak odešel do civilu. Prošel různými pracovními pozicemi v Báňských strojírnách v Ostravě-Radvanicích, kde pracoval více než 40 let. Vzpomíná, že jako

vedoucí hospodaření s nářadím měl pod sebou nejen 72 pracovníků, ale také všechny výdejny nářadí a každý měsíc nakupoval nářadí a náhradní díly do důlních strojů za 11-13 mil. Kčs.

Pan Opletal nezahálel ani jako důchodce – pracoval u soukromníka a vyráběl hřebíky.

Svou budoucí manželku Růženku poznal, když se coby voják zúčastnil natáčení válečného filmu u Sýkorova mostu v Ostravě. Mladé úřednice zvědavě pokukovaly z oken na natáčení filmových scén, ale také na šikovné vojáky. Tak si padli do oka, začali se bavit a domluvili si schůzku. Pan Jaroslav se zasní a vybaví si, že na první rande šli na zimní stadion a hrála tam dechovka. Brali se v prosinci roku 1955 a bydleli u Šamotky v Ostravě-Vítkovicích. Narodila se jim 1 dcera. Pan Jaroslav má dnes 3 vnoučata a 2 pravnoučata. Je více než 20 let vdovcem.

Jako dospělý hrál basketbal a rád jezdíval na chatu svého švagra v Žermanicích, kde chodili společně ještě s dědou na ryby. S manželkou zase do divadla a na procházky. Nynější jeho zálibou je každodenní hraní šachů s dalším naším uživatelem, panem Hünnerem. Ovocem a něčím sladkým ho zásobuje přítelkyně paní Dáša, se kterou se zná 11 let.

Není bez zajímavosti, že pan Jaroslav má slavného příbuzného, na kterého s láskou vzpomíná. Je jím Jan Opletal, student Lékařské fakulty Univerzity Karlovy, účastník násilně potlačené pokladné demonstrace u příležitosti 21. výročí vzniku Československa 28. října 1939 v Praze, během níž byl těžce zraněn a 11. listopadu svému zranění podlehl. Jeho pohřeb se konal 15. listopadu na Albertově, odkud byla rakev s ostatky převezena na nádraží a odeslána na Moravu.

Následné demonstrace, jež se změnila v protest proti okupaci, se zúčastnily tisíce lidí. Hned následujícího dne se v Berlíně konala porada za účasti Adolfa Hitlera, jejímž výsledkem bylo rozhodnutí o uzavření českých vysokých škol na dobu tří let, zatčení a popravení 9 vedoucích představitelů studentské organizace a internace stovek studentů do koncentračních táborů. Tyto události vedly k vyhlášení Mezinárodního dne studentstva v roce 1941.

Pan Jaroslav byl tehdy malý osmiletý chlapec a strýce Jana, který byl nejmladším bratrem jeho tatínka, (pocházeli z 8 sourozenců) velmi obdivoval a rád s ním hrával fotbal. Jan byl velmi vzdělaný, uměl 6 řečí. A protože pocházel ze skromných poměrů, na studia si vydělával doučováním bohatých dětí a nemalou měrou mu také přispíval nejstarší bratr Josef- tatínek Jaroslava, v té době již vydělávající.

Na dokreslení nuzných poměrů prarodičů uvádí, že bydleli v obecním domku a jako nájem museli 3x denně zvonit na obecní zvonici.

Strýc Jan Opletal není pochován ve svém rodišti ve Lhotě u Nákla, která byla tak malá, že ani neměla obecní hřbitov, ale v Nákle, kde je rovněž umístěn jeho pomník.

Panu Opletalovi děkuji za poutavé vyprávění a současně obdivuji jeho paměť. Přeji mu vždy úsměv na tváři a mnoho pěkných dní u nás v Domově.

(Barbora)

Praktické tipy, jak přežít horké dny

Ta nejlepší a zároveň nejpekelnější sezóna v roce je na samém vrcholu. A ještě tam nějaký ten pátek pobude. Pro ty z nás, kteří nemají to štěstí a jejich domovy nejsou vybaveny klimatizací ani zahradou s bazénem, jsou tyto rozpálené dny jen těžko snesitelné.

1. Mokrý zábal

Stačí namočit do studené vody bavlněné tričko, košili, ručník nebo šátek a zabalit se do něj. Pokud byste chtěli tento vynález ještě zdokonalit, můžete daný kus oděvu strčit na chvíli do lednice, nebo ještě lépe do mrazáku. I když to není zrovna estetické, nejpříjemnější je si mokrým přehozem přikrýt hlavu a ramena. Osvěžení zaručeno.

2. Omezte spotřebiče a zařízení, která produkují teplo

Odložte fény, zapomeňte na pečení a vždy vypínejte všechna elektronická zařízení, pokud je zrovna nepoužíváte. Ať už je to počítač, televize nebo i nadměrné svícení v noci, jejich vypnutím zabráníte zbytečnému vyvářeni tepla v místnosti.

3. Zabedněte si pokoje

Když venkovní teplota překročí 30 stupňů, svěžího vánku z okna se jen tak nedočkáme. Pokud přes den byt nebo dům opouštíme, je lepší větrat pouze v noci a ráno okna zavřít a zatáhnout všechny žaluzie i záclony. Dočkáme se o něco lepšího vzduchu, než je venku, i bez ventilátoru nebo klimatizace.

4. Jen bavlna to může být…

Odložte polyesterová nebo saténová povlečení a používejte bavlněná. Přírodními textiliemi se zbavíte nadměrného pocení a zadržování tepla. A to platí nejen pro spánek, ale i pro běžné denní oblečení. V teplých dnech sáhněte nejlépe po bavlněných a lněných kouscích z vaší skříně.

5. Dodržujte pitný režim

Voda, voda a zase voda. Pod vlivem nadměrného pocení naše tělo může snadněji dehydrovat, čemuž nejlépe zabrání dostatečný příjem čisté vody. I když máme přirozeně v horku chuť na něco studeného, je lepší sáhnout po vlažných nápojích. Ledová tekutina totiž pocit žízně ještě posiluje.

6. Namáčejte si nohy

Pokud nemůžete celý den strávit někde u vody, tělo zchladíte i pouhým namočením chodidel a lýtek třeba do lavoru nebo kbelíky se studenou vodou. I to je jedna z možností, jak z toho vedra nezešílet. Zdroj: https://www.studenta.cz/life/10-tipu-jak-prezit-pekelne-horke-dny/ (Jana)

Havířovské sochy a plastiky

Kašna

Na náměstí Nad Terasou je od roku 2013 nová kaskádovitá kašna. Je tvořena kruhovými nádržemi, které jsou poskládány do kaskády. První vodní kulisa je tvořena čtyřmi tryskami s napěněným proudem, které jsou umístěny ve vrchním bazénku fontány. Efekt druhé vodní kulisy je přeliv přes kaskádu. Pro umocnění efektu jsou nainstalovány LED-RGB reflektory u každé trysky.

Místo: náměstí Nad Terasou, Havířov-Podlesí
Vlastník: Statutární město Havířov
Správce: Odbor komunálních služeb MmH.
Popis: Materiál mramor (Milada)

Znamení zvěrokruhu

Lev je zvířetníkové souhvězdí na severní obloze, které leží západně od souhvězdí Panny, jižně od souhvězdí Velké medvědice a východně od souhvězdí Raka. Podle řecké mytologie souhvězdí představuje Nemejského lva, kterého zabil řecký hrdina Héraklés (nazývaný starými Římany Herkules).

23. červenec
až 22. srpen
Planeta: *Slunce*
Živel: *Oheň*

Zdroj: *zeny.iprima.cz/horoskopy/*

Stručná charakteristika znamení Lva

- Lev je bystrý a hrdý vládce. Je dost chytrý na to, aby neplýtval energií a zbytečnou snahou. Když ví, že podlahu lze snadno zamést koštětem, určitě si na takovou práci nevezme zubní kartáček.
- Lvi mají v povaze nešetřit radami a řídit ostatní. Mají přirozenou autoritu a mnohdy ani nezakrývají svůj vlastní pocit nadřazenosti.
- Každý správný Lev rád slyší, jak je dobrý. Pokud mu chcete udělat radost nebo si ho naklonit, zalichoťte mu!
- Lvi mají rádi kvalitní věci a nejen to, jsou ochotni utrácet za skutečný luxus.
- Obvykle mají v oblibě sport, protože jsou přirozeně soutěživí a rádi se vám pochlubí svými úspěchy.
- Dokáží být občas netaktní a upřímní tak, až to zabolí. Není to ale z důvodu, že by vás chtěli záměrně zraňovat, ale protože jsou přímočaří a nemají rádi okliky a intriky.
- Lev je tím, na kterého spoléhají ostatní. Zkuste mu nabídnout pomoc, určitě ji odmítne.
- Muž Lev zpravidla nebude žádný skrblík. Vezme vás do lepší restaurace a květin přinese celou kytici spíš než jednu osamocenou růžičku.
- Žena Lvice rozhodně není zamlklá domácí hospodyňka, která by vám po večerech seděla u nohou a dychtivě hltala každé vaše slovo. Jsou to inteligentní, schopné a silné ženy.
- Lvi nejsou zatrpklí. Naopak, jsou velkorysí a umějí odpouštět.

Zdroj: horoskopy.etarot.cz (Petra)

Slavné obrazy, které bychom měli znát

Taneční škola

Umělec: EDGAR DEGAS

Technika: olejomalba

Rok vzniku: 1865 - 1870

Období, styl: Impresionismus

Jako malíř se od 70. let 18. století identifikoval s tancem a přes polovinu svých děl věnoval znázorňování baletek, baletních zkoušek a vystoupení. Jeho vyjádření pohybu patří k nejdokonalejším. Milada

KVĚTOMLUVA

Ibišek

Pokud mu dopřejete správnou péči, bude každým rokem krásnější a potěší vás záplavou květů. Víte, že jsou nejen krásné, ale i jedlé? Můžete jimi ozdobit salát, koktejl, či dezert.

Ibišky vyžadují dostatek tepla a světla, pravidelnou zálivku a výživu.

Všechny druhy jsou teplomilné a vyskytují se jen v tropických a subtropických pásmech; většinou se jedná o keře.

Mladé rostliny můžeme pěstovat celoročně v bytě poblíž okna. Při nedostatku světla rostou, ale jen málo kvetou.

Větším rostlinám se nejlépe daří na chráněném místě venku. Na podzim je ale musíme přenést do místnosti ještě před příchodem mrazíků.

Během zimy stačí ibišku teplota kolem deseti stupňů a omezíme i zálivku.

V květomluvě znamená darování této květiny:

Začínáš být nezpůsobným. Polepši se!

Zdroj: https://www.ireceptar.cz (Milada)

Slavní sportovci
EMIL ZÁTOPEK

"Vítězství je skvělá věc, ale přátelství je ještě lepší."

Emil Zátopek se narodil 19. září 1922 v Kopřivnici, byl československým atletem a čtyřnásobným olympijským vítězem ve vytrvalostním běhu. Jeho manželka známá a též velmi úspěšná atletka Dana Zátopková se narodila ve stejný den jako její manžel.

Pocházel z chudé rodiny jako šesté dítě. Ve svých šestnácti letech začal pracovat v Baťově obuvnické továrně ve Zlíně. Sportovní kariéru po roce 1945 spojil se službou vojáka z povolání. Vzhledem ke sportovnímu vytížení se v politice příliš neangažoval. Po nuceném odchodu z armády jej nikde nesměli zaměstnat, místo našel až u podniku Stavební geologie, takže šest let jezdil a hloubil studně. S kolegy přespával v maringotce, domů se vracel na víkendy jednou za týden nebo i za tři. Španělský novinář, který chtěl vidět, jak čtyřnásobný olympijský vítěz žije, jehož za ním Dana Zátopková zavezla, spatřil Emila, jak zablácený pracuje ve špíně a bahně. A podle manželky se cestou zpátky do Prahy rozplakal: "Takhle vy tady opečováváte svého hrdinu?"

"Je to hranice bolesti a utrpení, která dělí chlapce od mužů."

Stal se prvním atletem na světě, který uběhl trať na 10 kilometrů pod 29 minut a také trať 20 kilometrů pod jednu hodinu. Celkem vytvořil třináct světových rekordů na kilometrových a pět na mílových tratích. Jde o jednoho z největších atletů všech dob. Nejvíce ale proslul během olympijských her 1952 v Helsinkách, kde vyhrál běh na 5 km, 10 km a dokonce i maratón, který tehdy běžel vůbec poprvé v životě. V každé z těchto disciplín tehdy zároveň ustavil nový olympijský rekord. Tento "trojboj" se dodnes žádnému vytrvalci nepodařilo zopakovat. Byl znám svým „upracovaným" stylem běhu, v cizině byl přezdíván česká lokomotiva.

Emil Zátopek vyhrál čtyři zlaté a jednu stříbrnou medaili na olympijských hrách, na mistrovství Evropy získal tři zlaté a jednu bronzovou medaili, patří tak mezi nejlepší české sportovce vůbec.

"Jestli chcete něco vyhrát, běžte 100 metrů. Jestli chcete něco zažít, běžte maraton."

Pan Zátopek zemřel po dlouhé nemoci v Praze koncem roku 2000 ve věku 78 let. V prosinci roku 2000 mu byla posmrtně udělena medaile Pierra de Coubertina.

Zdroj: csfd.cz (Barbora)

Rubrika zdraví

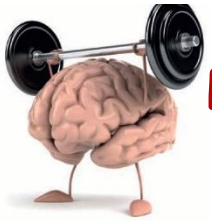

Potraviny vyživující náš mozek

To, co sníme, se odrazí i na našem rozmýšlení, náladě, paměti i koncentraci. V této rubrice zdraví jsme si pro vás připravili seznam rozmanitých jídel, která zajistí, aby náš mozek fungoval naplno, díky čemuž můžeme prožít svůj den radostněji.

Ančovičky

Ačkoliv se v gastronomii používá označení **ančovičky**, jde o mořské ryby sardele obecné. Ančovičky obsahují desetkrát více omega-3 mastných kyselin než například mimořádně zdravý tuňák, což je pro mozek velmi prospěšné. Zároveň v nich nenajdete mnoho nebezpečné rtuti, která se často nachází ve větších rybách. Právě s konzumací omega-3 mastných kyselin během těhotenství a dětství se spojuje vyšší IQ. Ančovičky jsou také zdrojem vitamínu D, který mimo jiné zlepšuje náladu.

Tmavá hořká čokoláda

Tmavá čokoláda je mimořádně zdravá, stačí kousek a bude se vám lépe soustředit, protože do mozku začne proudit více krve. Pamatujte si, že čím tmavší čokoláda (čím více obsahuje kvalitního kakaa), tím lépe.

Vejce

Vajíčka jsou jedním z nejlepších zdrojů cholinu, který pomůže vaší paměti. Podporuje totiž vylučování acetylcholinu, tedy neurotransmiteru (chemická látka, která v nervové soustavě slouží k přenášení vzruchů), který mozku pomáhá s ukládáním informací a jejich následným „lovením" z paměti.

Rozinky

Rozinky obsahují hodně bóru, který, jak ukázaly výzkumy, zlepšuje pozornost i paměť. Bór najdete i v jablkách.

Ovesné vločky

Ovesné vločky jsou výjimečnou potravinou, která navzdory vysokému obsahu sacharidů zasytí a energie z ní se do těla uvolňuje postupně – a to i do mozku. Prospívají i paměti a koncentraci. Skvěle se k nim hodí skořice, která má také mnoho zdravotních benefitů.

Extra panenský olivový olej

Olivový olej má v sobě množství zdravých tuků a polyfenolů a bojuje proti zánětům v těle, které vám mohou bránit v soustředění se, případně vedou dokonce k migréně.

Zdroj: www.sportuj.com (Jana)

Vynálezy, které nám změnily život

LEDNICE

Mít funkční ledničku v parném létě je k nezaplacení. V dnešní době ji vlastníme téměř všichni a běžně nás nenapadne se zamýšlet nad její praktickou hodnotou, dokud se nám třeba nepokazí. Tak jako se to stalo mně v průběhu červencových státních svátků. Potraviny jsem tudíž chladila na temnějších místech, těch ale v letním období není tolik. Vysoká teplota vedla samozřejmě k jejich zkažení…A to byl přesně ten moment, kdy jsem si řekla, že je lednice úžasným produktem vývoje techniky a život bez ní bych si neuměla představit. Pojďme se společně začíst do řádků historie jejího vzniku…

Jak uchovat pracně vydobyté potraviny, tak aby se nekazily, lidé vymýšleli de facto od pravěku. Nejprve dávali jídlo do komor a sklepení, až roku 1756 představil na domovské univerzitě v Edinburghu svůj vynález skotský chemik William Cullen. Avšak přestože si za svůj vynález vysloužil obdiv, trvalo dalších bezmála sto let, než se koncept lednice posunul o něco dál. Konkrétně v roce 1855, kdy jiný Skot – James Harrison – zkonstruoval přístroj na výrobu ledu, který produkoval tři tuny ledu denně.
Přístroj byl však pro své rozměry vhodný pouze pro potravinářské koncerny. Během devatenáctého století byl koncept ledničky vylepšen mnoha vynálezci. Některé studie

označují za vynálezce ledničky německého profesora Carla von Lindeho, který si v roce 1876 nechal patentovat čpavkovou kompresorovou ledničku.
Až do 30. let se v ledničkách běžně užívaly k chlazení jedovaté látky, které byly posléze nahrazeny freonem. Negativní vliv této látky na životní prostředí byl zjištěn až o mnoho let později, a k opouštění jeho užívání došlo v roce 1995, kdy vznikl zákon o ochraně ozonové vrstvy Země. Oxidu siřičitého využívala i první ledničk a pro domácnosti, vyráběná v General Electric podle patentů francouzského vynálezce Marcela Audiffrena. Audiffrenovy ledničky byly velice drahé, cena se pohybovala kolem tisíce dolarů, což byl asi dvojnásobek ceny tehdejšího automobilu. První kus prodali v roce 1911. Ledni čka tehdy byla po částech rozmístěná v domě: ve sklepě se nalézal hlučný motor a kompresor, zatímco chladicí box měl své místo v kuchyni.

Teprve Frigidaire z roku 1923 se do kuchyně vešel celý. Způsobil tak skutečný rozmach lednic určených pro domácnost. Byl cenově dostupný, optimálně veliký a do začátku války se jej prodalo milion kusů. Amerika předběhla svět. Zatímco na konci třicátých let měla lednici více než polovina amerických domácností, Evropa podobného čísla dosáhla až na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Zdá se to neuvěřitelné, ale pokud se zeptáte pamětníků počátku 50. let, potvrdí vám, že v té době ještě existovali ledaři, kteří do restaurací a některých domácností dováželi na povozech veliké kusy ledu, kterými se ledovaly potraviny.

V šedesátých letech se poprvé objevily inovace, jako automatické odmrazování nebo automatické výrobníky ledu. Dnes je tento kuchyňský pomocník v bezmála 100 % domácností západního světa. Můžeme si vybrat ze všech možných barev, velikostí, tvarů a speciálních funkcí, jichž často ani plně nevyužíváme.

Reklama na ledničku Kelvinator z poloviny 50. let.

Zdroj: www.stoplusjednicka.cz

(Jana)

Příběhy českých značek
Mattoni 1873

Co spojuje tradiční minerální vody značek Mattoni, Magnesia, Poděbradka, Dobrá voda a Hanácká kyselka s pramenitou vodou Aquila a nápoji Pepsi, Mirinda či 7UP? Všechny patří jediné společnosti, a to Mattoni 1873. Firma, která do roku 2019 používala název Karlovarské minerální vody, se tak vrátila ke kořenům, tedy k Heinrichovi Mattonimu a roku 1873, kdy se začala psát historie dnešní společnosti.

Minerálku Mattoni, lázně Kyselka i příběh zakladatele firmy Heinricha Mattoniho znáte z televizního seriálu Já, Mattoni. S portálem Kudy z nudy se můžete podívat nejenom tam, kde se natáčel, ale také se po stopách Mattoniho vydat na výlet do Kyselky, malých lázní kousek od věhlasných Karlových Varů, kde má společnost Mattoni 1873 dodnes svou stáčírnu. Mattonka tu samozřejmě prýštila už před Mattonim: první zmínka o prameni, který vyvěrá na severním úbočí vrchu Bučina, pochází už z roku 1522. Dlouho před Heinrichem Mattonim se zdejší voda s obchodním označením Bukovská kyselka stáčela do kameninových lahví a posílala dál do světa. V roce 1873 Heinrich Mattoni (1830–1910) koupil od hraběte Černína spolu s dalšími pozemky a polnostmi v okolí Kyselky Ottův pramen (pojmenovaný na počest řeckého krále Otty, který lázně v roce 1852 navštívil)

a založil firmu Mattoni. Tak se zrodila jedna z nejslavnějších značek minerálních vod, jejíž léčivé účinky prokázal vyhlášený lékař Josef Löschner i další odborné autority 19. století.

Mattoni a Karlovarské minerální vody

Díky úsilí Heinricha Mattoniho se minerálka známá jako Mattoni Gieshübler neboli Mattoniho Kysibelka, později kyselka, už za jeho života stala nejznámější minerální vodou nejen na území Čech, ale i po celé střední Evropě. V čele své firmy Mattoni stál 57 let, a když v roce 1910 zemřel, z Kyselky se každý rok vyváželo do zahraničí 10 miliónů lahví.

Po Mattoniho smrti stáčírnu i s lázněmi převzali jeho synové Heinrich a Leo. Podnik dál vzkvétal, po zestátnění po druhé světové válce se stal součástí závodu karlovarské firmy Západočeská zřídla. Ta byla po roce 1989 proměněna na akciovou společnost Karlovarské minerální vody, jejíž divizí se stal i moderní stáčecí závod v Kyselce, vybudovaný na sklonku osmdesátých let.

Dvojí italské kořeny firmy Mattoni 1873

Na úspěšnou Mattoniho tradici navázala v devadesátých letech 20. století italská rodina Pasquale. Antonio Pasquale vybudoval firmu od základů, na jeho dílo pak navázal jeho syn Alessandro. Díky nim z jediné stáčírny minerální vody v regionu Západočeských lázní s roční produkcí 15 milionů lahví postupně vyrostl nejvýznamnější středoevropský distributor nealkoholických nápojů, který jen v Kyselce stočí 450 milionů lahví minerálních vod ročně. Celá skupina jich vyrobí přes miliardu.

Malým překvapením je „italská linka" příběhu společnosti Mattoni 1873: předek zakladatele stáčírny Ottavio Mattoni, obchodník s citrony, totiž přišel do Karlových Varů 150 let před narozením Heinricha Mattoniho právě z Itálie, z městečka Bellagio. Rodina Pasquale, která podnik vlastní a řídí až do současnosti, shodou okolností pochází téměř ze stejného místa jako kdysi předkové Heinricha Mattoniho.

Muzeum Mattoni a další minerálky

Heinrich Mattoni by se určitě divil: do portfolia společnosti Mattoni 1873 nyní patří dvanáct výrobních závodů a 3 200 zaměstnanců v osmi zemích, z Česka přes Rakousko, Slovensko a Maďarsko až na jih Evropy. Firma sdružuje bezmála šest desítek značek: stáčí světoznámé i místní přírodní minerální a pramenité vody, další oblíbené nápoje i džusy, limonády a ledové čaje. Své produkty vyváží do několika desítek zemí světa.

Zatímco moderní stáčírna v Kyselce běží bez zastávky 24 hodin denně, stará stáčírna v památkově chráněném Löschnerově pavilonu z roku 1907 našla nové zajímavé využití: vždy v hlavní sezoně od dubna do října si tu můžete prohlédnout firemní muzeum Mattoni. Pokud se budete toulat po okolí, vězte, že v Doupovských horách se kromě neméně známé Korunní kyselky stáčí také pramenitá voda Aquila, z Mnichova u Slavkovského lesa pochází na hořčík bohatá Magnesia.

Pětkrát o Mattoni 1873

Proč společnost měnila značku? S narůstajícím počtem výrobků i zemí, kde firma působí, se rozhodla pro nové společné jméno, které by lépe vystihovalo podstatu. Od názvu Karlovarské minerální vody se vrátila ke kořenům, tedy k Heinrichovi Mattonimu a roku 1873, kdy se začala psát historie dnešní společnosti.

Před čtvrt stoletím, kdy se Antonio Pasquale do Kyselky podíval poprvé, mu bylo 57 let, měl vyděláno a mohl jít do důchodu. Podle rozhovoru pro magazín Forbes prý chtěl v Československu vytvořit modelovou firmu na stáří. Plánoval, že to nebude nic velkého, prostě pěkná lehká práce při penzi. Jenže pak se to nějak zvrtlo.

V roce 2008 předal Antonio Pasquale vedení Karlovarských minerálních vod synovi Alessandrovi. Sídlem společnosti je Trauttmannsdorfský palác na Starém Městě v Praze.

V roce 2020 firma dosáhla tržeb 8,9 miliardy korun.

Zdroj: https://www.kudyznudy.cz/ (Petra)

Motto měsíce

Hymna života

Život je šance - využij ji
Život je krása - obdivuj ji
Život je blaženost - užívej ji
Život je sen - uskutečni ho
Život je výzva - přijmi ji
Život je povinnost - naplň ji
Život je hra - hrej ji
Život je bohatství - ochraňuj ho
Život je láska - potěš se s ní
Život je záhada - pronikni ji
Život je slib - splň ho
Život je smutek - překonej ho
Život je hymna - zpívej ji
Život je boj - přijmi ho
Život je štěstí - zasluž si ho
Život je život - žij ho.

Matka Tereza

Matka Tereza

Svatá Matka Tereza (rodným jménem Agnesë Gonxhe Bojaxhiu [gondže bojadžiu]; 26. srpna 1910 – 5. září 1997), humanitární pracovnice a katolická řeholnice albánského původu, misionářka, která působila v Indii. Byla to nejmladší dcera úspěšného obchodníka a farmaceuta ve městě Shkupi (dnešní Skopje). Pokřtěna byla jménem Agnese, ale doma jí říkali Gonxha (poupátko). Otec jí zemřel, když jí bylo osm let. Již ve svých dvanácti letech se rozhodla pro řeholní život. Balkánské války i první světová válka změnily politickou mapu a rozptýlily rodinu Bojaxhiuových po světě. Agnese odešla do Irska a v roce 1928 vstoupila do kongregace Loretánských sester. Toto řeholní společenství bylo aktivní hlavně v Indii, což ji přitahovalo. V Dárdžilingu složila slib novicky a přijala jméno Tereza. Pro nadání a organizační schopnosti jí bylo svěřeno vedení Vyšší misijní školy St. Mary's High School v Kalkatě.

Byla zakladatelkou a první představenou řádu Misionářek lásky. Řadila se k zásadním odpůrkyním antikoncepce a potratů a k čelným představitelkám hnutí pro-life. Za své humanitární dílo získala řadu ocenění: je první nositelkou Templetonovy ceny, Nobelovy Ceny míru, britského Řádu Za zásluhy a nejvyššího indického civilního vyznamenání Bharat Ratna. Blahoslavenou byla prohlášena roku 2003 a svatořečena 4. září 2016. (Barbora)
Zdroj: https://citaty.net/autori/matka-tereza/, wikipedie

V měsíci červenci slaví narozeniny:

Burgetová Milada
Karlovská Vanda
Sembolová Mária
Marčoková Zdenka
Vrátná Alena
Gajdová Ottília
Cieślová Elisa
Podmulinová Helena
Sivá Margita
Polidarová Marie
Savková Margarita
Urbánková Jindřicha
Cichá Anna
Burkotová Marie
Šutarová Lidia
Hamták Oldřich
Szeligová Lidie
Sikorová Františka
Šteflová Anna
Kremserová Naděžda

Všem oslavencům GRATULUJEME

Přišli mezi nás

Gärtnerová Jiřina

Vítáme vás mezi námi

VTIPY

Táže se rekreant místního občana: „Jak je to možné, že ve vašem městě je řeka tak čistá?"
„Protože továrna na druhém břehu řeky má celopodnikovou dovolenou."

Známý jednou vyprávěl: „Přátelé, já myslel, že umřu. Jdu takhle po lese, najednou zmije, no hrůza." „No, no, a co bylo dál?" „Nic. To nebyla zmije, ale klacek. Strašné, jak já jsem se zděsil" „No dovolte, proč, když to byl klacek?" „No, protože ten klacek, co jsem vzal na tu zmiji, to nebyl klacek, ale zmije!"

Seděli před stanem a ohřívali si guláš. A on spustil: „Víš, přesvědčil jsem se, že přepych a peníze nedělají člověka šťastným!" „No, možná..." povídala ona, „ale já bych byla radši otrávená u moře než tady u rybníka!"

Loď se potápí. Kapitán přijde k cestujícím: „Kdo z vás se umí modlit?"
„Já," hrdě se hlásí jeden z cestujících.
„To je dobře, protože nám chybí jeden záchranný kruh."

DUHA, měsíčník Domova seniorů Havířov, p. o.,

středisko Luna

- Adresa redakce: Lidická 1200/52C, 736 01 Havířov
- Telefonický kontakt: 596 808 601 (recepce)
- Webové stránky: www.dshavirov.cz/dsl/
- Redakční tým: Barbora Gerátová, Milada Kubová, Šárka Soukupová, Petra Komašková, Jana Kubáňová, Irena Vámoš

Korektura textu: Helena Kucharčíková

- Email: geratovab@dshavirov.cz
- Tisk a vazba: Pavlína Hochmanová a Jitka Kunorová

DOMOV SENIORŮ HAVÍŘOV

PO PŘEČTENÍ MĚ PROSÍM VRAŤ, ABYCH BYL K DISPOZICI TAKÉ PRO OSTATNÍ ČTENÁŘE